

PROGRAM SĂNĂTATE			
Ghidul Solicitantului: Investiții în infrastructura unităților sanitare care furnizează servicii de paliative			
Obiectiv de politică 4 „O Europă mai socială și inclusivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”			
Prioritatea 2: Servicii de reabilitare, paliative și spitalizări pentru boli cronice adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației, impactului dizabilității și profilului de morbiditate			
Obiectiv specific : RSO4.5. Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate (FEDR)			
Anexa nr. 3 la ghid - Lista cheltuielilor eligibile și neeligibile			
I. CHELTUIELI DIRECTE ELIGIBILE			
Categorie MySmis	Subcategorie MySmis	Cheltuieli eligibile PS	Observații pentru solicitanți
ECHIPAMENTE / DOTARI / ACTIVE CORPORALE	Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului	1.1. Obținerea terenului	Cuprinde cheltuielile efectuate pentru cumpărarea de terenuri în conformitate cu prevederile art. 6 din din Hotărârea Guvernului nr. 873/2022. Cheltuielile efectuate pentru cumpărarea de terenuri/ exproprieri sunt eligibile în limita a 10% din valoarea totala eligibila a proiectului in conformitate cu prevederile art. 64 alin. (1) lit. (b) din Regulamentul (UE) 2021/1.060. Valoarea terenurilor achiziționate, se va stabili pe baza evaluării efectuate de un evaluator, independent de beneficiarul operațiunii și autorizat, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării bunurilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 99/2013, cu modificările și completările ulterioare, care să confirme că prețul acestuia nu excedează valoarea de piață, luând în calcul caracteristicile tehnice ale imobilului. Costul de achiziție al imobilelor deja construite este eligibil în condițiile prevăzute de Ghidul Solicitantului (secțiunea 5.3.1.Baza legală pentru stabilirea eligibilității cheltuielilor)
LUCRARI	1.2 Amenajarea terenului	1.2. Amenajarea terenului. Se includ cheltuielile efectuate la începutul lucrărilor, exclusiv cele aferente lucrărilor pentru investiția de bază, precum: a) demolări; b) demontări; c) dezafectări; d) defrișări; e) colectare, sortare și transport la depozitele autorizate al deșeurilor rezultate; De asemenea, se includ cheltuielile pentru: f) sistematizări pe verticală; g) accesuri/drumuri/alei/parcări/drenuri/rigole/canale de scurgere, ziduri de sprijin în limita proprietății; h) drenaje; i) epuizmente; j) lucrări pentru pregătirea amplasamentului. k) descărcări de sarcină arheologică sau, după caz, protejare în timpul execuției obiectivului de investiții (în cazul executării unor lucrări pe amplasamente ce fac parte din Lista monumentelor istorice sau din Repertoriul arheologic național)	
LUCRARI	1.3 Amenajări pentru protecția mediului și aducerea terenului la starea inițială	1.3. Amenajări pentru protecția mediului și aducerea terenului la starea inițială Cuprinde cheltuielile efectuate pentru lucrări și acțiuni de protecția mediului, inclusiv pentru refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor, de exemplu: a) plantare de copaci; b) reamenajare spații verzi; c) reintroducerea în circuitul agricol a suprafețelor scoase temporar din uz; d) lucrări/acțiuni pentru protecția mediului	

LUCRĂRI	1.4 Cheltuieli pentru relocarea/protecția utilităților	1.4. Cheltuieli pentru relocarea/protecția utilităților (devieri rețele de utilități din amplasament), precum: -protecția utilităților, devierea rețelelor de utilități aflate pe amplasamentul investiției,inclusiv cheltuielile de relocare realizate în baza contractelor încheiate cu distribuitorii de utilități publice, în conformitate cu legislația specifică în vigoare	
LUCRĂRI	2 - Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiții	Cap. 2 - Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiții. Cuprinde cheltuielile aferente lucrărilor pentru asigurarea cu utilitățile necesare a funcționării obiectivului de investiție, care se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic ca aparținând obiectivului de investiție, precum și cheltuielile aferente racordării la rețelele de utilități, precum: a) alimentare cu apă; b) canalizare; c) alimentare cu gaze naturale; d) agent termic; e) energie electrică; f) telecomunicații; g) alte utilități.	
SERVICII	3.1.1 Studii de teren	3.1 Studii 3.1.1. studii de teren: studii geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografice și de stabilitate ale terenului pe care se amplasează obiectivul de investiție;	
SERVICII	3.1.2 Raport privind impactul asupra mediului	3.1 Studii 3.1.2. raport privind impactul asupra mediului;	
SERVICII	3.1.3 Alte studii specifice	3.1 Studii 3.1.3. studii de specialitate necesare în funcție de specificul investiției.	
SERVICII	3.2 Documentații-suport și cheltuieli pentru obținerea de avize, acorduri și autorizații	3.2 Documentații-suport și cheltuieli pentru obținerea de avize, acorduri si autorizatii Cuprinde toate cheltuielile necesare pentru elaborarea documentațiilor și obținerea avizelor: a) obținerea/prelungirea valabilității certificatului de urbanism; b) obținerea/prelungirea valabilității autorizației de construire/desființare; c) obținerea avizelor și acordurilor pentru racorduri și bransamente la rețele publice de alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze, alimentare cu agent termic, energie electrică, telefonie; d) obținerea certificatului de nomenclatură stradală și adresă; e) întocmirea documentației, obținerea numărului cadastral provizoriu și înregistrarea terenului în cartea funciară; f) obținerea actului administrativ al autorității competente pentru protecția mediului; g) obținerea avizului de protecție civilă; h) avizul de specialitate în cazul obiectivelor de patrimoniu; i) alte avize, acorduri și autorizații.	
SERVICII	3.3 Expertizare tehnică	Cap 3. - Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică 3.3 Expertizarea tehnică a construcțiilor existente, a structurilor și/sau, după caz, a proiectelor tehnice, inclusiv întocmirea de către expertul tehnic a raportului de expertiză tehnică, în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) din HG 907/2016	
SERVICII	3.4 Certificarea performanței energetice și auditul energetic al clădirilor	Cap 3. - Cheltuieli pentru proiectare si asistenta tehnica -3.4 Certificarea performantei, energetice si auditul energetic al cladirilor	
SERVICII	3.5.1 Tema proiectare	3.5.1 Tema proiectare	
SERVICII	3.5.2 Studiu de prefezabilitate	3.5.2 Studiu de prefezabilitate	
SERVICII	3.5.3. Studiu de fezabilitate/documentație de avizare a lucrărilor de intervenții și deviz general	3.5.3. Studiu de fezabilitate/documentație de avizare a lucrărilor de intervenții și deviz general	

SERVICII	3.5.4. Documentațiile tehnice necesare în vederea obținerii avizelor/acordurilor/autorizațiilor	3.5.4. Documentațiile tehnice necesare în vederea obținerii avizelor/acordurilor/autorizațiilor	
SERVICII	3.5.5. Verificarea tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție	3.5.5. Verificarea tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție	
SERVICII	3.5.6. Proiect tehnic și detalii de execuție	3.5.6. Proiect tehnic și detalii de execuție	
SERVICII	3.8.1. Asistență tehnică din partea proiectantului	3.8.1. Asistență tehnică din partea proiectantului: a) pe perioada de execuție a lucrărilor; b) pentru participarea proiectantului la fazele incluse în programul de control al lucrărilor de execuție, avizat de către Inspectoratul de Stat în Construcții;	
SERVICII	3.8.2. Dirigenție de șantier/supervizare	3.8.2. Dirigenție de șantier, asigurată de personal tehnic de specialitate, autorizat	
LUCRARI	4.1 Construcții și instalații	4.1 Constructii si instalatii Cuprinde cheltuielile aferente execuției tuturor obiectelor cuprinse în obiectivul de investiție. Proiectantul va delimita obiectele de construcții din cadrul obiectivului de investiții și va nominaliza cheltuielile pe fiecare obiect. Cheltuielile aferente fiecărui obiect de construcție se regăsesc în devizul pe obiect.	
LUCRARI	4.1.1 Construcții și instalații - reabilitare termică	4.1.1 Construcții și instalații - reabilitare termică	
LUCRARI	4.1.2 Construcții și instalații - consolidare	4.1.2 Construcții și instalații - consolidare	
LUCRARI	4.2 Montaj utilaje, echipamente tehnologice și funcționale	4.2. Montaj utilaje, echipamente tehnologice și funcționale Se cuprind cheltuielile pentru montajul utilajelor tehnologice și al utilajelor incluse în instalațiile funcționale, inclusiv rețelele aferente necesare funcționării acestora. Cheltuielile se desfășoară pe obiecte de investiție.	
LUCRARI	4.3 Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care necesită montaj	4.3. Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care necesită montaj Se cuprind cheltuielile pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor tehnologice, precum și a celor incluse în instalațiile funcționale exclusiv pentru functionarea clădirii. Cheltuielile se desfășoară pe obiecte de investiție.	
ECHIPAMENTE / DOTARI / ACTIVE CORPORALE	4.4 Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care nu necesită montaj și echipamente de transport	4.4. Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care nu necesită montaj și echipamente de transport Se cuprind cheltuielile pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor care nu necesită montaj exclusiv pentru functionarea clădirii. Cheltuielile se desfășoară pe obiecte de investiție.	

ECHIPAMENTE / DOTARI / ACTIVE CORPORALE	4.5 Dotări	4.5 Dotari Se cuprind cheltuielile pentru achiziționarea de obiecte de inventar/ mijloace fixe necesare desfășurării activității medicale, echipamente medicale și sisteme de digitalizare.	Categoria cuprinde dotările cu echipamente specifice (obiecte de inventar/ mijloace fixe necesare desfășurării activității medicale, echipamente medicale; dotări ce vizează inclusiv echipamente pentru digitalizarea activităților unității sanitare publice care conduc la modernizarea serviciului public de sănătate). Celelalte echipamente de funcționare (ex., echipamente de accesibilizare persoane cu dizabilități, lifturi etc) vor fi incluse în valoarea investiției de bază - reabilitare/ modernizare/ extindere, fiind reflectate la punctele 4.3 și 4.4 din Deviz.
CHELTUIELI CU ACTIVE NECORPORALE	4.6 Active necorporale	4.6 Active necorporale Cuprinde cheltuielile cu achiziționarea activelor necorporale: drepturi referitoare la brevete, licențe, know-how sau cunoștințe tehnice nebrevetate	
LUCRĂRI	5.1.1 Lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier	5.1. Organizare de șantier 5.1.1. Lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier , cuprinde cheltuieli aferente realizării unor construcții provizorii sau amenajări în construcții existente, precum și cheltuieli de desființare a organizării de șantier, în interiorul amplasamentului: a) vestiare/barăci/spații de lucru pentru personalul din șantier, inclusiv închiriere; b) platforme tehnologice/dezafectarea platformelor tehnologice; c) grupuri sanitare, inclusiv închiriere; d) rampe de spălare auto; e) depozite pentru materiale; f) fundații pentru macarale; g) rețele electrice de iluminat și forță; h) căi de acces; i) branșamente/racorduri la utilități; j) împrejmuiri; k) panouri de prezentare; l) pichete de incendiu; m) cheltuieli pentru desființarea organizării de șantier, inclusiv cheltuielile necesare readucerii terenurilor ocupate la starea lor inițială, la terminarea execuției lucrărilor de investiții, cu excepția cheltuielilor aferente pct. 1.3 "Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială" din structura devizului general;	
LUCRĂRI	5.1.2 Cheltuieli conexe organizării șantierului	5.1.2. Cheltuieli conexe organizării de șantier , cuprinde cheltuielile pentru: a) obținerea autorizației de construire/desființare aferente lucrărilor de organizare de șantier; b) taxe de amplasament; c) închirieri semne de circulație; d) întreruperea temporară a rețelelor de transport sau distribuție de apă, canalizare, agent termic, energie electrică, gaze naturale, a circulației rutiere, feroviare, navale sau aeriene; e) contractele de asistență cu poliția rutieră; f) contracte temporare cu furnizorul de energie electrică, cu furnizorul de apă și cu unități de salubritate; g) taxe depozit ecologic; h) taxe locale; i) chirii pentru ocuparea temporară a domeniului public; j) cheltuielile necesare readucerii terenurilor ocupate la starea lor inițială, la terminarea execuției lucrărilor de investiții/intervenții, operațiuni care constituie obligația executanților, cu excepția cheltuielilor aferente pct. 1.3 "Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială" din structura devizului general; k) costul energiei electrice și al apei consumate în incinta organizării de șantier pe durata de execuție a lucrărilor; l) costul transportului muncitorilor nelocalnici și/sau cazarea acestora; m) paza șantierului; n) asigurarea pompierului autorizat; o) cheltuieli privind asigurarea securității și sănătății în timpul execuției lucrărilor pe șantier.	Decontarea cheltuielilor aferente 5.1.2 se realizează pe baza situațiilor de lucrări detaliate la nivel de articol de deviz. În acest sens, se va prezenta un document asumat de proiectant și dirigintele de șantier sub forma unui formular F3 sau a unui document similar, având cotele de cheltuieli indirecte și profit din recapitulația devizului egale cu zero - acestea fiind specifice articolelor de lucrări.
TAXE	5.2.2 Cota aferentă ISC pentru controlul calității lucrărilor de construcții	5.2 Comisioane, cote, taxe, costul creditului 5.2.2. Cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții, calculată potrivit prevederilor Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată	

TAXE	5.2.3. Cota aferentă ISC pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și pentru autorizarea lucrărilor de construcții	5.2 Comisioane, cote, taxe, costul creditului 5.2.3. Cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții, calculată potrivit prevederilor Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare	
TAXE	5.2.4. Cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor - CSC	5.2 Comisioane, cote, taxe, costul creditului 5.2.4. Cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor - CSC, în aplicarea prevederilor Legii nr. 215/1997 privind Casa Socială a Constructorilor	
TAXE	5.2.5. Taxe pentru acorduri, avize conforme și autorizația de construire/ desființare	5.2 Comisioane, cote, taxe, costul creditului 5.2.5. Taxe pentru acorduri, avize conforme și autorizația de construire/ desființare	
LUCRĂRI	5.3 Cheltuieli diverse și neprevăzute	5.3 Cheltuieli diverse și neprevăzute Cheltuielile diverse și neprevăzute vor fi folosite în conformitate cu legislația în domeniul achizițiilor publice ce face referire la modificările contractuale apărute în timpul execuției. Cheltuielile diverse și neprevăzute se estimează procentual, din valoarea cheltuielilor prevăzute la cap./subcap. 1.2, 1.3, 1.4, 2, 3.5, 3.8, 4 ale devizului general, astfel: a) 10% în cazul executării unui obiectiv/obiect nou de investiții; b) 20% în cazul executării lucrărilor de intervenției la construcție existentă.	Sumele prevăzute în categoria diverse și neprevăzute vor putea fi solicitate la decontare în funcție de necesitățile apărute, cu condiția aprobării realocării la linia/liniile de buget corespunzătoare.
LUCRARI	6.1 Pregătirea personalului de exploatare	6.1. Pregătirea personalului de exploatare Cuprinde cheltuielile necesare instruirii/școlarizării personalului în vederea utilizării corecte și eficiente a utilajelor și tehnologiilor.	
LUCRARI	6.2 Probe tehnologice si teste	6.2. Probe tehnologice și teste Cuprinde cheltuielile aferente execuției probelor/încercărilor, prevăzute în proiect, rodajelor, expertizelor la recepție, omologărilor. În situația în care se obțin venituri ca urmare a probelor tehnologice, în devizul general se înscrie valoarea rezultată prin diferența dintre cheltuielile realizate pentru efectuarea probelor și veniturile realizate din acestea.	
LUCRARI	7.1 Cheltuieli aferente marjei de buget	Cap. 7.1 Cheltuieli aferente marjei de buget 25% din (1.2 + 1.3 + 1.4 + 2 + 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.5 + 3.7 + 3.8 + 4 + 5.1.1)	Sumele prevăzute în categoria ”7.1 Cheltuieli aferente marjei de buget” pot fi utilizate numai după obținerea aprobării autorității de management printr-un act adițional la contractul de finanțare.
LUCRARI	7.2 Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț	Cap. 7.2 Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț	Sumele prevăzute în categoria ”7.2 Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț” pot fi utilizate numai după obținerea aprobării autorității de management printr-un act adițional la contractul de finanțare.
II. CHELTUIELI INDIRECTE ELIGIBILE			
Cheltuieli sub forma de rate forfetare	Cheltuieli sub forma de rate forfetare	Cheltuieli indirecte - finanțare la rate forfetare, conform art. 54, lit.(a), Regulament 2021/1060. Mai multe detalii sunt cuprinse în secțiunea 5.3.4. Opțiuni de costuri simplificate. Costuri directe și costuri indirecte/ B. Cheltuieli indirecte	Optiune de cost simplificat utilizat în baza Regulamentului 2021/1060 Se va calcula ca procent de 7% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile directe
CONDIȚII CUMULATIVE DE ELIGIBILITATE A CHELTUIELILOR ELIGIBILE DIRECTE			

a) să respecte prevederile art. 63 și, după caz, ale art. 20 alin. (1) lit. b) și c) din Regulamentul (UE) 2021/1.060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;	
b) să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, sau cu prevederile legislației statului în care acestea au fost emise ori de alte documente cu valoare probatorie echivalentă facturilor, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu excepția cheltuielilor prevăzute la art. 3 din HG 873, precum și formelor de sprijin prevăzute la art. 5 din HG 873;	
c) să fie însoțită de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu excepția cheltuielilor prevăzute la art. 3 și 4, precum și a formelor de sprijin prevăzute la art. 5 din HG 873	
d) să fie în conformitate cu prevederile programului;	
e) să fie în conformitate cu prevederile�� prezentului ghid;	
e) să fie în conformitate cu prevederile contractului/deciziei de finanțare, încheiat între autoritatea de management și beneficiar, cu respectarea, și art. 82 din Regulamentul (UE) nr. 1060/2021 privind prevederile comune;	
f) să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii/proiectului;	
g) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;	
h) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) lit. a) pct. (i) din Regulamentul (UE) 2021/1.060, cu excepția formelor de sprijin prevăzute la art. 5 din HG 873/2022.	
II. CHELTUIELI NEELIGIBILE	
Se declară la fiecare categorie de cheltuială, după caz	a) cheltuielile prevăzute la art. 10 din HG nr. 873/2022 pentru stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021-2027 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă�� b) cheltuielile privind costurile de funcționare și întreținere a obiectivelor finanțate prin proiect c) cheltuielile financiare, respectiv prime de asigurare, taxe, comisioane (altele decât cele din deviz), rata și dobânzi aferente creditelor�� d) contribuția în natură�� e) amortizarea�� f) cheltuielile privind achiziția de dotări / echipamente second-hand�� g) amenzi, penalități și cheltuieli de judecată, dobânzi�� h) cheltuieli care depășesc limitele procentuale sau valorile maxime prevăzute în ghid�� i) cheltuielile excluse de la finanțare potrivit art. 7 alin. (1), (4) și (5) din Regulamentul (UE) 2021/1.058; ATENȚIE! cheltuielile cu investiții privind instalarea/reabilitarea/modernizarea sistemelor de încălzire pe bază de combustibili fosili NU sunt eligibile, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 7, alin (1), litera h), punctul i) din Regulamentul (UE) nr. 2021/1058;�� j) drumuri de acces k) cheltuieli neeligibile dar necesare implementarii proiectului
III. ALTE MENȚIUNI	
a). limitele procentuale prevazute pentru anumite categorii de cheltuieli se aplica la valoarea cheltuielilor incluse in bugetul proiectului la data semnarii contractului de finantare.	
b). În conformitate cu prevederile art. 9 (1) din HG 873/2002, cheltuiala cu TVA este eligibilă pentru operațiunile al căror cost total este mai mic de 5 000 000 EUR (inclusiv TVA), dacă nu este finanțată și din alte fonduri publice. În conformitate cu prevederile art. 9 (2) din HG 873/2002, cheltuiala cu TVA este eligibilă pentru operațiunile al căror cost total este mai mare de 5 000 000 EUR (inclusiv TVA), dacă este nerecuperabilă, potrivit legii	
c). Încadrarea cheltuielilor eligibile pe categorii / subcategorii MySMIS se va realiza în funcție de încadrarea stabilită de proiectant prin corespundeță cu capitolele / subcapitolele de deviz.	
d). Cheltuielile cu lucrările eligibile se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic ca aparținând obiectivului de investiție.	